

1/2021

Bulletin

Pro odbornou
zahradnickou
veřejnost
a zákazníky firmy
Arboeko

Vychází 3x ročně • Zasilán
zdarma • Náklad 5000 ks

Výzva pro příští desetiletí – Zezelenalá zahradnictví?

Pomineme-li pandemickou krizi, ve veřejném prostoru zůstává jedno základní téma – ekologie. Toto téma, nahlížené z různých pohledů a stran, je dnes tématem bezpochyby celosvětovým. Není už problémem ryze evropským a intelektuálním. Požadavek na ekologický či k přírodě šetrný přístup prostupuje všemi obory lidského počinání. Na některé obory je vyvíjen silný tlak za účelem, aby změnily své výrobní postupy a výrobky. Některé obory naopak zůstávají vůči těmto tlakům víceméně ušetřeny. Mám za to, že zahradníci patří k té druhé skupině.

Na první pohled se to zdá být jasné. Zeleň, její budování a péče o ni – co může být ekologičtějšího, tedy zelenějšího? Podíváme-li se ale blíže, nemusí být zelené vše, co se zelená.

Evoluce přístupu, znamenající, jak přistupuji k sadovní tvorbě, tedy z jaké pozice přistupuji ke ztvárnění parku, zahrady, ulice, náměstí ..., je základní podstatou problému. Bud' přistupuji tak, že jsem odhodlán prostoru, původní přírodě vnutit svou představu, rafinovaněji pak vnutit svou představu, ale postavit přírodě blízké řešení (někdy jen na oko). Anebo přistoupím k prostoru

s vysokou dávkou pokory a snažím se s přírodou, jejím prostorem spolupracovat na společném díle. Přístup vnutit je u nás zahradníků (samozřejmě nejen u zahradníků) až překvapivě silný a ve velké části případů si jej ani neuvědomujeme. Naopak přístup spolupráce nebo, chcete-li, pokory se objevuje méně, a pokud se podaří, bývá výsledné dílo velmi často geniální.

Opusťme filozofickou rovinu přístupu, jehož evoluce může jít i přes několik generací a je silně individuální. Zastavme se u technologií. Zde jako realizátoři, producenti, pěstitelé máme obrovský dluh, který nám spíše narůstá. O odborném a vysokém školství ani nemluvě. Přitom přírodně šetrné technologie pro zahradníky již existují. Jistě, mnohé z nich nám připadají úsměvné, pro provoz nevhodné, nepraktické. Některé postupy takové jsou. Ale právě proto bychom jako praktici měli tyto metody zkoušet, rozvíjet a také umět přicházet s novými. Nemusí jít nutně o revoluci. Je to spíše o změně uvažování a o postupných krocích. A také o hledání správné cesty, což znamená i akceptovat možnost omylů. Takovou cestu jsme si zvolili v Arboeku. Postupně zavádíme

technologie minimalizující používání chemických přípravků, zadržující více vláhy v půdě, šetřící závlahovou vodu, hledáme ekologičtější alternativy substrátů. O některých technologiích jsme vás již informovali, o dalších budeme ještě psát. V každém případě umět navrhnout, vysadit biozahu (biopark) z bio materiálů a pomocí biotechnologií by se mělo stát běžnou součástí portfolia architektů, realizátorů a jejich dodavatelů. Poptávka po těchto službách a materiálech bude narůstat, a proto na ni zahradníci budou muset reagovat. Nejen kvůli svým zákazníkům, ale vlastně kvůli nám všem. Vývoj a trendy nezastavíme, ale můžeme být u toho a spoluvytvářet je.

Tak se, kolegové,
nebojme zezelenat.

Ing. Stanislav Flek

DOSTATEK MÍSTA PRO VŠECHNY aneb Lze sdílet ulici se stromy

Hlavní třída ve standardním středoevropském městě: kdysi – promenádní prostor plný obchodů a pěších lidí, dnes – dopravní tepna. Spíše bych řekl – dopravní „stoka“ mající jediný úkol: rychle protlačit dopravu městem někam za město. Uprostřed měst tak vznikají mrtvé zóny bez lidí a bez života. Pokud město přikročí k úpravě takové třídy, obvykle upraví vozovku, rozšíří chodník, přidá parkovací místa, vybuduje cyklostezky a opraví tramvajovou trať vedoucí uprostřed. A co stromy? Obvykle zbude jen trochu místa na pár kusů. Osobně jsem byl svědkem mnoha takových jednání, kdy se přetahovalo, bojovalo o každý strom, jakýchsi „bitev všech proti všem“.

Předkládám jiný pohled pohledu: Dnes již našťastí existují řešení, která mohou tyto limity odbourat. Stromy se svými kořeny dnes mohou sdílet společný prostor s chodci, či dokonce s parkovištěm nebo vozovkou. Díky vhodné kombinaci materiálů lze zajistit dostatek vzduchu a prostoru pro kořeny stromů. Zároveň ta samá plocha bude splňovat parametry pro chodník či vozovku. Dobře zvoleným povrchem, např. dlažbou s většími rozestupy, lze zajistit stromům přísun vláhy ze srážek. Dalším zajímavým prvkem může být ukládání srážkové vody v profilu vozovky, odkud si nakumulovanou vodu mohou stromy v době sucha odčerpávat.

Ptáte se, a co sítě? Inženýrské sítě a jejich ochranná pásma – to je jeden z hlavních faktorů negativně ovlivňujících možnosti výsadby. Snaha ochránit sítě před kořeny stromů různými mechanickými překážkami vede často k absurdním situacím. Kořenový bal vysazovaného stromu je ze všech stran obklopen mechanickými překážkami, a vzniká tak „podzemní minikontejner“. O rozumném růstu stromu a jeho příspěvku pro městské klima v tomto případě nemůže být řeč.

Mimo nákladné sdrůžování sítí do podzemních kolektorů se však nabízí ještě jedno řešení: pustit kořeny tam, kde růst mohou. Pomocí speciálních prokořenitelných buněk nebo pomocí strukturálních substrátů vytvořit určité kořenové koridory. V ulicích tak mohou vznikat celé dlouhé koridory pro růst kořenů, mechanicky odkloněné od inženýrských sítí.

Problém vysokých nákladů? Při volbě těchto řešení je v současné době limitujícím faktorem výše nákladů. Jejich enormní výši však můžeme vnímat jako dočasnou, neboť se jedná o novou technologii. Ve skutečnosti ale můžeme z velké části využít standardní stavební materiály, a proto lze do budoucna očekávat, že se cena nákladů bude snižovat.

Ing. Stanislav Flek

Pokud zvolíme vhodné technologie konstrukce, mohou stromy – jejich kořeny – sdílet společný prostor třeba s chodci. Konstrukce takového prostoru musí stromům zajišťovat dostatečný přístup vzduchu, a vody. Přitom musí splňovat stavební normy pro komunikaci (např. chodník). Sdílení prostoru je jedno ze zásadních řešení pro návrat stromů do ulic.

EVROPA V OBŘÍSTVÍ 2021 (12. a 13. 1. 2021)

Kontraktační výstava „Evropa v Obříství“ je naší tradiční lednovou akcí pro zákazníky z řad provozovatelů zahradnických center. Letošní 17. ročník však příliš tradiční nebyl.

Vzhledem k protiepidemickým opatřením se letos celá výstava přesunula pouze na internet na stránky našeho e-shopu. Nabídka byla opět široká a zahrnovala skoro 2400 položek okrasných a ovocných dřevin, trvalek a vodních rostlin. Veškeré výhody plynoucí z objednávek z této akce zůstaly samozřejmě zákazníkům zachovány jako při její tradiční formě.

I přes tato omezení dopadla letošní „Evropa v Obříství“ nad očekávání dobře a množství objednaných rostlin bylo dokonce nejvyšší v její 17leté historii. Děkujeme všem našim zákazníkům za přízeň a velmi si přejeme, abychom se příští rok v lednu mohli všichni opět sejít na této akci v našem areálu v Obříství u Mělníka.

Martin Procházka

KONTEJNEROVANÉ ROSTLINY V POLSKU

Již mnoho let dodáváme do Polska vedle hlavního a velmi žádaného artiklu alejových stromů i naše keře v kontejnerech. I na náročném polském trhu se uplatňují naše rostliny prodávané přes výstavu Evropa v Obříství, které dodáváme do několika významných zahradních center na území celého Polska. Je potěšující, že na trhu s tak velkou domácí produkcí a dlouhou tradicí pěstování si i naše kontejnerované rostliny nacházejí své spokojené zákazníky.

Adam Coufal

#slovenskízáhradníci

Preverení vlašajškom sme vstúpili do ďalšieho vírusového roku. Príroda nám ukazuje, kto je pánom, a potvrdzuje, že zmena je život. Vybičovala nás k väčšiemu výkonu a krajšiemu výtvoru. #Slovenskí záhradníci je iniciatíva ľudí, ktorí sa rozhodli zomknúť a podporiť naše remeslo. Kedy inokedy, ak nie teraz? Keď trávi väčšina ľudí svoj čas doma na svojich chalupách, chatách, záhradách. Kliknite na web #Slovenskí záhradníci a staňte sa spoločne s nami hrdým partnerom tejto iniciatívy.

Ondrej Hanko

ROSTU SE SVÝM STROMEM V AFRICE

Malé krůčky pro Afriku

V roce 2019 zahájilo Arboeko spolupráci s nadací Malý Noe projekt *Rostu se svým stromem* v africké Zambii. Vlivem rozšiřujícího se zemědělství a využívání dřeva jako nejdůležitějšího paliva čelí tato země silnému odlesňování, přičemž tamější obyvatelstvo ve většině případů nemá vůbec ponětí, jaký význam stromy mají. Lidé stromy a lesy považují za divokou přírodu, a tedy za cosi nepřátelského. A tato neznalost je základem problému, jehož projevem je odlesněná krajina, snižující se úrodnost půdy, nebezpečí hladomorů, atd... Proto jsme se v tomto projektu soustředili na děti a mládež. V sirotčinci v sousedství velké základní školy, který podporuje nadace Malý noe, jsme vybudovali malou školku, ve které se děti učí pěstovat stromy. Důraz klademe na stromy ovoc-

né, tedy stromy přispívající ke kvalitní výživě obyvatel. Vypěstované stromy si potom děti ze základní školy berou domů nebo se vysazují v okolí sirotčince. A jak tedy dopadlo první pěstování stromů?

Děti pěstovaly tyto druhy stromů: Citrus limon Mangifera sp., Carica papaya, Psidium guajava, Casimiroa edulis, Persea americana, Passiflora ligularis, Citrus sinensis. Celkem vypěstovaly a vysadily 497 ks stromů.

497 stromů je při rozloze Zambie opravdu totální nic. Ale těch 497 stromů představuje naději, že nastupující generace Afričanů bude vědět, že stromy nejsou divoká příroda a nepřítel, ale důležitý společník pro prosperitu jejich země a naší společné planety.

Ing. Stanislav Flek

Pěstování stromů pod africkým sluncem vyžaduje bytelné stínoviště

Přesazování semenáčků - odborná instruktáž

VÝSADBA BALOVÝCH STROMŮ V DOBĚ VEGETACE

Z různých důvodů (nepřipravenost stanoviště pro výsadbu, rozhodnutí o přidělení zakázky na výsadbu stromů v pokročilé době atd.) je nezřídka potřeba expedovat a sázet stromy v pozdějším termínu, než je pro zdárné ujetí a vývoj optimální. Kromě toho, že stromy pěstované ve vhodné technologii jsou obvykle dražší, platí také to, že takové stromy potřebují určitý čas pro dostatečné prokořenění.

Pro letní a časně podzimní výsadby pěstujeme stromy v arbotaškách, které z tohoto důvodu uvolňujeme do prodeje až od července. Proto vzniká jakási složitější období, kdy už nelze dobývat stromy se zemním balem kvůli silnějšímu narašení (dle aktuálního postupu vegetace a vlastností jednotlivých taxonů je to obvykle cca první polovina dubna, kdy se s dobýváním musí končit) a stromy ve výše uvedené technologii nejsou ještě ve vhodném stavu pro expedici. Již mnoho let tomuto problému

čelíme tím, že významné množství stromů z oblíbené tuzemské produkce dobýváme co nejdříve, jak nám počasí dovolí, tj. po dostatečném rozmrznutí půdy. Tisíce stromů takto co nejdříve připravujeme, i když na ně v té době ještě nemáme objednávky, protože jak bylo v úvodu tohoto článku zmíněno, mnoho stromů se objednává (nebo expeduje) později, než je lze dobývat. Takto připravené stromy přirozeně zpozdí a zpomalí rašení v porovnání s těmi, které zůstanou v zemi.

Při správné péči u nás (nebo transportované na provizorní stanoviště) vydrží dobře většina sort až do období, kdy se mohou začít expedovat stromy v již zmíněných arbotaškách. I v tomto případě je nutné brát v potaz vlastnosti jednotlivých taxonů – dle našich mnohaletých zkušeností některé sorty snášejí podobně delší období od vydobytí do expedice špatně, proto se tato činnost netýká všech druhů stromů. Pokud se expeduje ve fázi pokročilejší vegetace, je také nutné přizpůsobit tomu způsob transportu (zásadně na kryté ložné ploše, nebo alespoň precizní obalení korun vhodným obalem – vhodná je prodyšná textilie – u neprodyšné fólie hrozí zapaření listů, stromy v míze jsou také náchylnější na poranění kmenu), následný řez koruny a povýsadbovou péči – zejména vhodnou zálivku, neboť v takových pokročilejších termínech přirozeně hrozí vysoké teploty, kterými čerstvě vysazené stromy čelí.

Svatopluk Ryba

CO SE DĚJE U NÁS V ARBOEKU

Příprava stromů pro jarní výsadbu ve školce

Zima na kontejnerovně

Expedice EVO – hodně zboží, málo místa

Dobývání solitérních konifer

ŠPIČKOVÁ KVALITA A 110 % KOŘENŮ

Arboeko má již řadu let ve své nabídce stromy pěstované v *airpot taškách*, které jsou zdařilou modifikací *airpot manžet*.

Princip *airpotů* je geniálně jednoduchý. Jak je známo, běžné kořeny stromů na vzduchu nerostou. Stromy zasazené do *airpot manžet* nebo do *airpot tašek* (které jsme vyvinuli v Arboeku), rostou ze začátku jako v kontejneru nebo v půdě. Jakmile dosáhnou stěny *airpot tašky*, kde je vzduch,

Kořeny se při dotyku se stěnou *airpotu* zastaví v růstu a rozvětví se.

okamžitě zastaví růst a těsně pod povrchem substrátu se rozvětví. Kořeny totiž sice na vzduchu nerostou, ale potřebují spoustu vzduchu, proto to rozvětvění v místě kde je nablízku vzduch. Výhody tohoto systému jsou jasné.

1. Kořeny se nedeformují a nestáčíjí, jako to hrozí v případě kontejneru.

2. Díky rozvětvění má taková rostlina více kořenů než dřevina s balem.

3. Zakořeněný *airpot* můžete sázet kdykoliv.

4. Do pěstebního substrátu v *airpot tašce* můžete přidat další pomocné látky, jako půdní kondicionery, mykorrhizu apod. Tedy látky, které výrazně zlepšují aklimatizaci stromu po výsadbě.

Airpot manžety jsou hodně nepraktické. Musí se naplnit až na pěstitelském stanovišti. Následně se musí sundat a strom se zabalí do klasického drátěného balu pro expedici. Je s nimi spousta poměrně nákladných a náročných operací. Proto jsme vyvinuli *airpot tašky*. Fungují podobně (nepatrně hůře) jako *airpotová fólie*, ale odpadají další kroky. Navíc možnost stromy nakontejnerovat v zimě, kdykoliv je přemístit na pěstebních záhonech a jejich snadné skladování a manipulace při výsadbě jsou silné benefity.

Stromy v *airpot taškách* můžete vysazovat i ne zcela prokořeněné, pokud dodržíte doporučený postup výsadby. Ten si můžete stáhnout na www.arboreko.com nebo na www.treesforthee.com. Systém AIRPOT v nějaké rozumné modifikaci je systém budoucnosti. Prostě geniální věci jsou jednoduché a principy, na kterých fungují, známe většinou dlouho, jen musí přijít někdo, kdo je propojí.

Ing. Stanislav Flek

ABY NÁS NADÁLE BYLO SLYŠET

Ve složitém roce Arboeko podpořilo SZKT (Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu).

Stromy a inženýrské sítě ve městech, vysychající krajina bez zeleně neschopná zadržet vodu, ochrana investora před nekvalitně provedenými zakázkami, moderní zlepšování městského klimatu pomocí zeleně, legislativa chránící zeleň... Tyto a mnoho dalších problémů a témat je třeba komunikovat a odborně argumentovat, a to jak u státní

správy a samospráv, tak i u stavbařů, architektů, developerů, zemědělců i v celé společnosti. To je úkol, který nezládne vyřešit jednotlivec ani silná firma. K tomu je potřeba sdružení profesionálů, mluvící za všechny odborníky. V letošním nelehkém roce jsme se v Arboeko rozhodli významně finančně podpořit SZKT. Tuto společnost podporujeme každoročně již mnoho let. Letošní podpora jde však nad rámec běžné podpory. Vnímáme totiž, že pro obor mají organizace jako SZKT zcela zásadní význam.

ZVEME VÁS NA NAŠE PRODEJNY V OBŘÍSTVÍ A VE SMRŽICÍCH

Naleznete zde široký sortiment včetně novinek a sortimentálních zajímavostí.

CASH & CARRY OBŘÍSTVÍ A SMRŽICE

Velkoobchodní prodejny v Obříství a ve Smržicích jsou otevřeny v souladu se všemi vládními nařízeními!

Letošní jaro jsme na C&C navezli nejen celé spektrum naší produkce, ale i spoustu zajímavých rostlin od ověřených subdodavatelů. Snažíme se, abyste na jednom místě našli potřebný sortiment pro realizaci zahrad – od trvalek a trav až po alejové stromy. Osvědčenou loňskou novinku, treláže vzrostlé révy, nabízíme v ještě bohatším sortimentu. V zásobě jsou i vzrostlé keře, balové roubované konifery a stále více "trendy" ovocné dřeviny.

Pro váš komfortní nákup bude v měsíci dubnu Arboeko otevřeno i v sobotu. V tyto dny si u nás můžete pohodlně nakoupit nebo vyzvednout své objednávky.

Těší se na vás tým C&C Obříství a Smržice

DOVOLUJEME SI VÁS, NAŠE ZÁKAZNÍKY A PARTNERY, VYZVAT, ABYSTE TAKÉ PODPOŘILI ZAHRADNICKÉ OBOROVÉ ORGANIZACE.

Staňte se aktivními členy anebo zvolte jinou formu podpory.

V ČR jich máme několik a každý z vás si může vybrat tu, která je považována za vaše zaměření nejbližší. Pro přehled uvádíme odkazy na některé z nich:

szkt.cz

szkt.sk

szuz.cz

svaz-skolkaru.cz

svazkvetinaruafloristu.cz

Pokud si **nepřejete** zasílat Arboeko bulletin, prosíme o zaslání informace na: bulletin@arboeko.com, a do předmětu napište: **NEPOSÍLAT**

Hledejte podle názvu

Můžete zadávat České i latinské názvy a jejich části.

Hledejte podle vlastností

Vyzkoušejte náš podrobný filtr a zadejte potřebné vlastnosti stromu

Váš hledaný strom

Zjistěte všechny informace včetně nároků na pěstování ve vaší lokalitě

Dali jsme dohromady naše zkušenosti se stromy ve STŘEDOEVROPSKÉM KLIMATU.

Poučili jsme se od kolegů v zahraničí a naše zkušenosti a vědomosti dáváme nyní k dispozici vám.